

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3CoCsp/29/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1520201379
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1520201379.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov Mgr. Patricie Skotnickej a JUDr. Miroslavy Saxovej v spore žalobcu: M. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XX, N., zast. F. U., Z..F..P., L.: XX XXX XXX, advokátskou kanceláriou so sídlom A. X, N., proti žalovanému: A. Y. Z., Z..F..P., L.: XX XXX XXX, A. XX, N., zast. V. G. M., V. Y., Z..F..P., L.: XX XXX XXX, G. XX, N., o určenie, že zmluvy sú bezúročné a bez poplatkov a iné, na odvolanie žalovaného proti rozsudku býv. Okresného súdu Bratislava V zo dňa 23.03.2022, č. k. 42Csp/27/2020-167, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., V. a VI. p o t v r d z u j e.

II. Vo výroku III. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že určuje, že zmluvná podmienka uvedená v bode 8. zmluvy č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 27.03.2009 v nasledovnom znení: „Predmetom tejto dohody o poskytnutí služby je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne 3 akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu, poskytnutého na základe Žiadosti/Zmluvy uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom (ďalej ako úver/revolving) a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 115,02 eura/ 3.465,- SKK a b) poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 62,74 eura/1.890,- SKK, v prípade, ak bude dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu dlžník udeľuje veriteľovi svoj súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto Dohody o poskytnutí služby.“, je ako neprijateľná zmluvná podmienka neplatnou.

III. Vo výroku IV. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že určuje, že zmluvná podmienka uvedená v bode 8. zmluvy č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 27.03.2009 v nasledovnom znení: „Predmetom tejto dohody o poskytnutí služby je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne 3 akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu, poskytnutého na základe Žiadosti/Zmluvy uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom (ďalej ako úver/revolving) a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 165,41 eura/ 4.983,- SKK a b) poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 90,22 eura/2.718,- SKK, v prípade, ak bude dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu dlžník udeľuje veriteľovi svoj súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto Dohody o poskytnutí služby.“, je ako neprijateľná zmluvná podmienka neplatnou.

IV. Žalobcovi p r i z n á v a proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že úver poskytnutý žalobcovi na základe žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.03.2009 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov (výrok I.), že úver poskytnutý žalobcovi na základe žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.03.2009 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov (výrok II.), že Dohoda o poskytnutí služby v zmluve č. XXXXXXXXXXXX uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 27.03.2009 je ako neprijateľná zmluvná podmienka zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.03.2009 neplatná (výrok III.), že Dohoda o poskytnutí služby v zmluve č. XXXXXXXXXXXX uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 27.03.2009 je ako neprijateľná zmluvná podmienka zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.03.2009 neplatná (výrok IV.), žalovanému uložil v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi sumu 2.555,87 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 2.251,64 eura od 06.03.2020 do zaplataenia, 5,00 % ročne zo sumy 101,41 eura od 19.03.2020 do zaplataenia, 5,00 % ročne zo sumy 202,82 eura od 13.05.2020 do zaplataenia. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok VI.).

2. Svoje rozhodnutie s odkazom na ust. čl. 2 ods. 1, čl. 8, čl. 9, § 137, § 290, § 296, § 470 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), § 3 ods. 1, § 39, § 39a, § 52 ods. 3, 4, § 53 ods. 1, 5, 6, § 54 ods. 2, § 451, § 458 ods. 1, § 517 ods. 1, 2, § 566 ods. 1, 2, § 567 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), čl. 3 ods. 1, 2, 3, čl. 5, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, § 1 ods. 1, § 2 písm. a), b), c), d), e), § 4 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zák. č. 71/1986 Z.z. v znení účinnom do 30.11.2009 (ďalej len „zák. č. 258/2001 Z.z.“) a vykonané dokazovanie odôvodnil dôvodnosťou podanej žaloby v celom rozsahu. Úvodom v otázke naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení poukázal na právne závery vyslovené v uznesení NS SR sp. zn. 1MCdo/1/2009, v zmysle ktorých právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o úvere, pôžičke má žalobca- spotrebiteľ (ktorého špecifické postavenie ako slabšej strany v spore osvedčuje predovšetkým úprava v komunitárnom práve, početná judikatúra súdov európskych spoločností, v nie poslednom rade i domáca právna úprava), pretože potrebuje mať vyriešenú otázku, aký je skutočný dlh nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov v prípade čiastočnej neplatnosti zmluvy týkajúcej sa odplaty (úroky, poplatky) a jeho postavenie sa stane istejšie a nebude vystavený sankciám za nezaplataenie odplaty. V ďalšom uviedol, že žalobca si nárok uplatnil titulom vydania bezdôvodného obohatenia vzniknutého z plnenia, ktoré nebol povinný zo zmlúv a dohôd o poskytovaní služieb, predmetom ktorého bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru a služieb s ním spojených, plniť. Prvoinštančný súd konštatoval, že obe posudzované zmluvy o úveroch č. XXXXXXXXXXXX a č. XXXXXXXXXXXX boli uzatvorené medzi podnikateľom a spotrebiteľom a majú podobu štandardných formulárových zmlúv typických tým, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a že spotrebiteľ spravidla ich obsah nemení vzhľadom na ich formulárovú predtlač. Inak povedané, spotrebiteľ buď prijme podmienky zmluvy, ktoré si dodávateľ sám v predstihu, t. j. bez časového stresu podľa svojej predstavy naformuloval, alebo zmluvný vzťah nevznikne. Nemali by byť preto žiadne pochybnosti o tom, že za takéhoto stavu je spotrebiteľ z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou zmluvného vzťahu. Označené zmluvy o úvere, obe uzatvorené dňa 27.03.2009, preto podrobil kontrole spotrebiteľskej úverovej zmluvy, a to najmä v kontexte ust. § 4 zák. č. 258/2001 Z.z., ktoré nesplnenie presne vymenovaných náležitostí zmluvy sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru.

3. V danej veci bol žalobcovi na základe zmluvy č. XXXXXXXXXXXX poskytnutý úver „revolvingového typu“, pričom skutkovému tvrdeniu žalobcu o jeho záujme o jednorazový úver (nie o revolving) podľa prvoinštančného súdu nasvedčuje reálne čerpanie finančných prostriedkov len jednorazovo v sume 1.046,77 eura. Vo vzťahu k tejto zmluve zistil absenciu náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z.z., konkrétne termínu konečnej splatnosti úveru, keď splatnosť úveru je uvedená len v závislosti od počtu splátok (30) bez toho, aby bola v zmluve uvedená splatnosť prvej a poslednej splátky. Podľa názoru prvoinštančného súdu však zákon vyžaduje údaj obsahujúci konkrétny dátum splatnosti spotrebiteľského úveru. Veriteľ mal pritom pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere vedomosť o

presnom termíne konečnej splatnosti a bolo jeho zákonnou povinnosťou ho v zmluve uviesť. Okrem toho vyhodnotil, že ide o neurčité vyjadrenie, nakoľko z uvedeného počtu splátok 30 nie je možné bez údajov o splatnosti prvej splátky vypočítať termín konečnej splatnosti úveru. Je potrebné trvať na tom, že konečná splatnosť spotrebiteľského úveru musí byť určená konkrétnym časovým okamihom zreteľne tak, aby spotrebiteľ mohol pred vstupom do úverového vzťahu zohľadniť aj dĺžku jeho riadneho trvania a tým uskutočniť najvhodnejšiu voľbu medzi viacerými úverovými produktmi, resp. dodávateľmi (obdobne viď rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 10.12.2012, sp. zn. 16Co/315/2012, sp. zn. 17Co/151/2012 zo dňa 19.09.2012, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/101/2013 zo dňa 22.05.2013). V ďalšom mal za to, že v posudzovanej zmluve nebola podľa § 4 ods. 2 písm. j) zák. č. 258/2001 Z.z. v správnej výške uvedená celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, keďže v zmluve bola uvedená suma 968,87 eura, avšak reálne mal žalobca uhradiť 30 splátok po 71 eur, čo predstavuje celkovú čiastku podľa § 2 písm. c) uvedeného zákona vo výške 2.130 eur. Ako dôvodné vyhodnotil prvoinštančný súd aj námietky žalobcu k nesprávne uvedenému údajovi o ročnej percentuálnej miere nákladov, keďže zistil, že daný údaj bol uvedený v nesprávnej výške, nakoľko podľa § 2 písm. c) zák. č. 258/2001 Z.z. sa do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom berú do úvahy všetky náklady vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru. Uvedená ročná percentuálna miera nákladov bola tiež v zmluve uvedená v nesprávnej výške, nakoľko pri poskytnutí úvere 1.046,77 eura s dobou splácania 30 mesiacov v mesačných splátkach po 71 eur, kedy by bolo potrebné vrátiť celkovo sumu 2.130 eur, by bola správne vypočítaná RPMN vo výške 54,97 %, ktorá mala byť uvedená v úverovej zmluve. V zmysle § 4 ods. 2 písm. j) zák. č. 258/2001 Z.z. pritom zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Dodal, že pri výpočte RPMN mala byť zohľadnená v celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom odplata vo výške 115,02 eura za poskytnutú službu uvedenú v článku 8 zmluvy, nakoľko súd prvej inštancie mal za to, že jedinou motiváciou na uzatvorenie takejto zmluvy zo strany dodávateľa, bolo navýšenie odplaty za poskytnutý úver tak, aby táto suma nebola uvedená v úverovej zmluve. Prostredníctvom zmluvy o poskytovaní domnelých služieb sa dodávateľ snažil obísť zák. č. 258/2001 Z.z., ako aj ust. § 53 ods. 6 OZ a dosiahnuť tak, aby sa odplata za poskytovanie takýchto doplnkových služieb nezapočítavala do RPMN v úverovej zmluve. Konštatoval, že ustálená rozhodovacia prax súdov SR považuje takýto poplatok za doplnkovú službu za odporujúci dobrým mravom a dojednanie o výške odplaty za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko je absolútne neprimeraný službe, ktorú žalovaný poskytol, resp. sa zaviazal poskytnúť a výške poskytnutého úveru. Účelom služby bolo len zásadným spôsobom navýšiť celkovú sumu poskytnutého úveru, snaha dosiahnuť, aby sa odplata za poskytovanie služby nepremietla do celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverovým vzťahom.

4. Vo vzťahu k druhej úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX uviedol, že na jej základe bol žalobcovi poskytnutý úver „revolvingového typu“, pričom skutkovému tvrdeniu žalobcu o jeho záujme o jednorazový úver (nie o revolving) nasvedčuje reálne čerpanie finančných prostriedkov len jednorazovo v sume 1.494,29 eura. Vo vzťahu k tejto zmluve zistil absenciu náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z.z., konkrétne termínu konečnej splatnosti úveru, keď splatnosť úveru je uvedená len v závislosti od počtu splátok (30) bez toho, aby bola v zmluve uvedená splatnosť prvej a poslednej splátky. Podľa názoru prvoinštančného súdu však zákon vyžaduje údaj obsahujúci konkrétny dátum splatnosti spotrebiteľského úveru. Veriteľ mal pritom pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere vedomosť o presnom termíne konečnej splatnosti a bolo jeho zákonnou povinnosťou ho v zmluve uviesť. Okrem toho vyhodnotil, že ide o neurčité vyjadrenie, nakoľko z uvedeného počtu splátok 30 nie je možné bez údajov o splatnosti prvej splátky vypočítať termín konečnej splatnosti úveru. Je potrebné trvať na tom, že konečná splatnosť spotrebiteľského úveru musí byť určená konkrétnym časovým okamihom zreteľne tak, aby spotrebiteľ mohol pred vstupom do úverového vzťahu zohľadniť aj dĺžku jeho riadneho trvania a tým uskutočniť najvhodnejšiu voľbu medzi viacerými úverovými produktmi, resp. dodávateľmi (obdobne viď rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 10.12.2012, sp. zn. 16Co/315/2012, sp. zn. 17Co/151/2012 zo dňa 19.09.2012, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/101/2013 zo dňa 22.05.2013). V ďalšom bol za to, že v posudzovanej zmluve nebola podľa § 4 ods. 2 písm. j) zák. č. 258/2001 Z.z. v správnej výške uvedená celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, keďže v zmluve bola uvedená suma 1.382,51 eura, avšak reálne mal žalobca uhradiť 30 splátok po 101,41 eura, čo predstavuje celkovú čiastku podľa § 2 písm. c) uvedeného zákona vo výške 3.042,30 eura. Ako dôvodné vyhodnotil prvoinštančný súd aj námietky žalobcu k nesprávne uvedenému údajovi o ročnej percentuálnej miere

nákladov, keďže zistil, že daný údaj bol uvedený v nesprávnej výške, nakoľko podľa § 2 písm. c) zák. č. 258/2001 Z.z. sa do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom berú do úvahy všetky náklady vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru. Uvedená ročná percentuálna miera nákladov bola tiež v zmluve uvedená v nesprávnej výške, nakoľko pri poskytnutom úvere 1.494,29 eura s dobou splácania 30 mesiacov v mesačných splátkach po 101,41 eur, kedy by bolo potrebné vrátiť celkovo sumu 3.042,30 eura, by bola správne vypočítaná RPMN vo výške 56,87 %, ktorá mala byť uvedená v úverovej zmluve. V zmysle § 4 ods. 2 písm. j) zák. č. 258/2001 Z.z. pritom zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Dodal, že pri výpočte RPMN mala byť zohľadnená v celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom odplata vo výške 165,41 eura za poskytnutú službu uvedenú v článku 8 zmluvy, nakoľko súd prvej inštancie mal za to, že jedinou motiváciou na uzatvorenie takejto zmluvy zo strany dodávateľa, bolo navýšenie odplaty za poskytnutý úver tak, aby táto suma nebola uvedená v úverovej zmluve. Prostredníctvom zmluvy o poskytovaní domnelých služieb sa dodávateľ snažil obísť zák. č. 258/2001 Z.z., ako aj ust. § 53 ods. 6 OZ a dosiahnuť tak, aby odplata za poskytovanie takýchto doplnkových služieb sa nezapočítavala do RPMN v úverovej zmluve. Konštatoval, že ustálená rozhodovacia prax súdov SR považuje takýto poplatok za doplnkovú službu za odporujúci dobrým mravom a dojednanie o výške odplaty za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko je absolútne neprimeraný službe, ktorú žalovaný poskytol, resp. sa zaviazal poskytnúť a výške poskytnutého úveru. Účelom služby bolo len zásadným spôsobom navýšiť celkovú sumu poskytnutého úveru, snaha dosiahnuť, aby sa odplata za poskytovanie služby nepremietla do celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverovým vzťahom.

5. Na základe uvedeného vyhodnotil žalobu čo do určenia, že dohody o poskytnutí služby uvedené v čl. 8. posudzovaných zmlúv sú ako neprijateľné zmluvné podmienky zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu neplatné, ako dôvodnú. Napriek tomu, že tieto dohody obsahovali vyhlásenie veriteľa, že dohodnuté služby sú doplnkové a dobrovoľné, nemajú charakter podmienky alebo predpokladu na uzavretie akéhokoľvek zmluvného vzťahu medzi poskytovateľom a zákazníkom, napr. na získavanie spotrebiteľského úveru alebo získanie úveru za ponúkaných podmienok, samotná formulácia tohto ustanovenia a následný reálny postup žalovaného- odplata vopred, bez ohľadu na to, či žalobca vôbec tieto služby následne využije, nasvedčuje podľa súdu tomu, že žalovaný dal podpísať túto zmluvu žalobcovi len formálne bez bližšieho vysvetlenia jej dopadov na neho.

6. V ďalšom poukázal na to, že zákon môže stanoviť, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže pochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku (rozsudok Súdneho dvora - tretia komora z 09.11.2016 vo veci C-42/15). Pre úplnosť sa uvádza, že pri prípadnom konflikte smernice a vnútroštátneho zákona členského štátu musia vnútroštátne súdy v prvom rade skúmať, či môžu smernici priznať priamy účinok. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu smernici priznať aspoň účinok nepriamy, teda či môžu zákon vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice a teda eurokonformný výklad zákona však nie je absolútny, pretože takýto výklad nemôže nahradiť výslovné znenie zákona, pretože by sa jednalo o výklad contra legem (porovnaj napr. aj rozsudok Krajského súdu v Trnave z 15.05.2017 sp. zn. 23Co/815/2015, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/336/2017-175 zo dňa 28.2.2018). Vzhľadom na explicitné znenie zák. č. 258/2001 Z.z. v rozhodnom čase v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nie je výklad týchto zákonných ustanovení podľa záverov rozhodnutia Súdneho dvora EÚ z 9.11.2016 vo veci C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Biróová možný, tento výklad práva by bol výkladom práva contra legem, viedol by k nahradeniu kogentného ustanovenia zákona predmetnou Smernicou a zároveň by porušoval zásadu právnej istoty. Pre úplnosť sa uvádza, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.02.2018, sp. zn. 3Cdo/146/2017 nie je pre súd v danom prípade záväzný, s názorom v ňom vysloveným sa nestotožňuje s odkazom na vyššie uvedené a ustálenú súdnu prax. Predmetné rozhodnutie nebolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, nebolo vyjadrením právneho názoru v rozhodnutí Veľkého senátu podľa § 48 CSP. Navyiac i rozhodnutie napr. Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 28.2.2018, č. k. 5Co/336/2017-175 z predmetného rozhodnutia NS SR nevychádza.

7. Vyhodnotiac uvedené zhrnul, že spotrebiteľský úver poskytnutý žalobcovi v sume 1.046,77 eura na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.03.2009 je v zmysle § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. potrebné považovať za spotrebiteľský úver poskytnutý bez úrokov a bez poplatkov, a to pre absenciu náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy podľa § 4 ods. 2 písm. g), j) zák. č. 258/2001 Z.z. Žalovaný tak mal právo len na úhradu sumy poskytnutého úveru vo výške 1.046,77 eura a suma žalobcom uhradená nad tento úver predstavuje bezdôvodné obohatenie, nakoľko bola plnená bez právneho dôvodu. Uvedené malo za následok vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného v sume žalobcom splatenej nad rámec istiny úveru. V konaní bolo preukázané, že žalobca získal od žalovaného finančné prostriedky na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX v sume 1.046,77 eura a na základe tejto zmluvy žalovanému uhradil sumu 3.069,75 eura. Vzniknutý rozdiel v sume 2.022,98 eura tak vyhodnotil ako bezdôvodné obohatenie. Rovnaký záver prvoinštančný súd prijal aj vo vzťahu k úveru poskytnutému žalobcovi v sume 1.494,29 eura na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.03.2009, ktorý rovnako vyhodnotil podľa § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. ako spotrebiteľský úver poskytnutý bez úrokov a bez poplatkov, a to pre absenciu náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy podľa ust. § 4 ods. 2 písm. g), j) zák. č. 258/2001 Z.z., z čoho vyplýva, že žalovaný mal právo na úhradu sumy poskytnutého úveru vo výške 1.494,29 eura a suma uhradená nad poskytnutý úver vo výške 586,21 eura je bezdôvodným obohatením, keďže žalovaný uvedenú sumu plnil bez právneho dôvodu. Pre úplnosť záverom dodal, že úver je bezúročný a bez poplatkov, ak súd zistí, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba čo i len jedna z náležitostí vymenovaných v § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z., keďže citovaný zákon nepredpokladá kumulatívne nesplnenie všetkých zákonom predpísaných podmienok (náležitostí písomnej zmluvy), aby bolo možné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Prijatý záver tak mal za následok podľa § 451 a nasl. OZ vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného v sume, ktorú žalobca splatil nad rámec istiny úveru. Na základe zmluvy č. XXXXXXXXXXXX získal žalobca od žalovaného finančné prostriedky v sume 1.494,29 eura a splatil 2.080,50 eur, t. j. rozdiel v sume 586,21 eura predstavuje bezdôvodné obohatenie. Žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia priznal spolu sumu 2.555,87 eura, tak ako si uplatnil. Uplatnený úrok z omeškania priznal v súlade s § 517 ods. 1, 2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa výsledku sporu a v konaní plne úspešnému žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov konania. Záverom uviedol, že v prípade, ak sa v odôvodnení nezaoberal konkrétnou námietkou strán sporu, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

8. Proti všetkým výrokom uvedenému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý z odvolacích dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že žalobu zamietne. Namietal, že medzi výrokmi I., II., ktorými vyslovil bezúročnosť posudzovaných zmlúv o revolvingovom úvere a výrokom V. je vzťah rozhodnutia o predbežnej otázke a veci samej. Predbežné otázky pritom nie sú predmetom samostatných výrokov, čo vyplýva aj z rozhodnutia R 61/1965, v zmysle ktorého posúdenie predbežnej otázky nemožno v žiadnom prípade vyjadriť formou výroku, ale môže sa prejavíť len v spôsobe rozhodnutia o návrhu vo veci samej a možno ho uviesť len v odôvodnení rozhodnutia. Z rozsudku ani nevyplýva dôvod prípustnosti žaloby vo výroku I. a II. Poukázal tiež na to, že ani zák. č. 279/2017 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon č. 129/2010 Z.z. v § 11 ods. 4 nezakotvil všeobecne použiteľné a procesne neobmedzené právo domáhať sa určenia neplatnosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy, čo ani nebolo účelom zákona. Predmetná novela podľa neho neznamená negáciu procesných podmienok prípustnosti určovacej žaloby s výnimkou jednej- umožniť podanie žaloby o určenie neplatnosti úverovej zmluvy v osobitnom zákone preto, aby bola splnená procesná podmienka prípustnosti určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) CSP. Z uvedeného vyvodil, že samotná možnosť podania žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere neznamená zrušenie procesných podmienok pre prípustnosť žaloby o určenie a znamená výhradne len spôsob splnenia jednej z podmienok prípustnosti v zmysle § 137 CSP. V nadväznosti na to je dôležitá skutočnosť prípustnosti určovacej žaloby ako „žaloby“, teda prostriedku ochrany ohrozeného alebo porušeného práva. Podporne v tejto súvislosti citoval Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha.: C.H. Beck, 2016, str. 500: „Všeobecným predpokladom, aby súd žalobe (akéhokoľvek druhu) vyhovel, je právny záujem žalobcu, teda záujem na tom, aby bol vyhovujúci rozsudok pre neho po právnej stránke významný, čiže užitočný (aby to malo zmysel). Pri niektorých druhoch žalôb je právny záujem žalobcu inherentný. Napríklad pri žalobe na plnenie platí, že ak žalobca tvrdí, že žalovaný mu niečo

tvrdí (že porušuje právnu povinnosť), potom je samozrejmé, že žalobca má právny záujem na získaní rozsudku (exekučného titulu). Skutkové a právne zistenie súdu, že žaloba je dôvodná (že žalovaný porušuje právnu povinnosť) už ipso facto znamená, že právny záujem žalobcu je daný.... Pri určovacích žalobách však samotná dôvodnosť skutkových a právnych tvrdení žalobcu ešte neznamená, že prípadný vyhovujúci určovací rozsudok bude mať pre žalobcu právny význam, teda, či bude sporové konanie užitočné a naopak zbytočné.“ V nadväznosti na to žalovaný uviedol, že pokiaľ nie je splnená podmienka všeobecného pravidla prípustnosti žaloby, ktorá je určená v § 131 CSP, je zbytočná úvaha o skúmaní osobitných podmienok podľa § 137 CSP. V zmysle § 131 CSP je pritom žaloba v časti, v ktorej sa žalobca domáhal, aby súd samostatným výrokom rozhodoval o predbežnej otázke, neprípustná a mala byť podľa žalovaného bez ďalšieho zamietnutá (pokiaľ súd konanie nezastavil). Rozpor s § 298 ods. 1 CSP je podľa neho daný aj pokiaľ ide o výroky III. a IV. V ďalšom súdu prvej inštancie vytkol nepreskúmateľnosť čo do výrokov III. a IV., nakoľko v tejto časti odôvodnenie neobsahuje žiadne skutkové závery a právne posúdenie, na základe ktorých by súd dospel k záveru, že pri dohode o poskytnutí služby má ísť o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Zákonným predpokladom pre takýto záver je dokázanie značnej (hrubej) nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán z konkrétneho zmluvného ustanovenia v neprospech spotrebiteľa. V konaní uvedené nebolo preukázané a napádaný rozsudok takéto zistenia a závery neobsahuje. Záverom o bezúročnosti a bezpoplatkovosti žalovaný vytkol, že pokiaľ sa týka konštatovania absencie náležitosti spočívajúcej v uvedení celkovej čiastky, ktorú spotrebiteľ musí zaplatiť, tak zák. č. 258/2001 Z.z. takúto náležitosť nikdy nevyžadoval. Z ust. § 4 ods. 2 písm. j) zák. č. 258/2001 Z.z. vyplývala požiadavka uviesť RPMN a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy. Pojem „celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť“ nebol v zák. č. 258/2001 Z.z. ani len definovaný a teda zo strany konajúceho súdu ide o svojvoľné vyžadovanie, aby sa v zmluve uvádzal aj údaj, ktorý žiadny zákon nepredpisoval a ani nepoznal. Vo vzťahu k RPMN uviedol, že táto je v oboch zmluvách uvedená a súd prvej inštancie bližšie nešpecifikovaným spôsobom uviedol, že správna je hodnota RPMN 54,97 % a v zmluvách je uvedená vyššia hodnota, potom nemôže ísť o dôvod bezúročnosti, lebo RPMN nie je určená v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ sa týka celkových nákladov, tak podľa § 2 písm. c) bod 5 zák. č. 258/2001 Z.z. je zrejmé, že náklady podľa dohody o poskytnutí služby nie sú súčasťou celkových nákladov spotrebiteľského úveru a v prípade oboch zmlúv sú tvorené len úrokmi. Žalovaný tiež poprel záver súdu prvej inštancie o absencii termínu konečnej splatnosti úverov. Ani v prípade tejto náležitosti podľa neho súd nepostupoval podľa zák. č. 258/2001 Z.z., keďže v ňom sa „termín konečnej splatnosti“ ako náležitosť zmluvy neuvádza. Podobná náležitosť- konečná splatnosť úveru (§ 4 ods. 2 písm. g) zák.) bola v prípade oboch zmlúv splnená. Poukázal pritom na čl. 13 úverovej zmluvy, podľa ktorého „Riadnym vyplnením a následným podpisom tejto žiadosti/zmluvy všetkými zúčastnenými stranami uzatvoril veriteľ s dlžníkom Zmluvu o revolvingovom úvere, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú zmluvné dojednania (na zadnej strane tejto žiadosti/zmluvy). Zmluvné strany prehlasujú, že si žiadosť/ zmluvu vrátane zmluvných dojednaní prečítali.“ V tejto súvislosti poukázal aj na právne závery vyslovené NS SR v rozhodnutí zo dňa 27.05.2020, sp. zn. 4Cdo/9/2019, v zmysle ktorých ak strany uzatvorili zmluvu, ktorej podstatné náležitosti sú v listine podpísanej oboma stranami určené výslovným odkazom na samostatnú listinu, ktorá nebola podpísaná, nespôsobuje to bez ďalšieho neplatnosť tejto zmluvy za podmienky, že ich prejav vôle bol dostatočne určitý a zmluvný konsenzus pokrýva aj tieto dojednania; stačí, že zmluvné strany ju vyhlásia za súčasť zmluvy v podpísanom texte vlastnej zmluvy. V nadväznosti na to poukázal aj na čl. 7, ods. 7.1. zmluvných dojednaní úverovej zmluvy, podľa ktorého súčasťou tejto zmluvy o revolvingovom úvere sú prílohy č. 1-7, a to konkrétne príloha č. 7: Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi (podľa čl. 2, ods. 2.2. tejto zmluvy o revolvingovom úvere) obsahujúce všetky identifikačné údaje schváleného úveru. Z uvedeného vyvodil, že deň splatnosti poslednej splátky úveru je uvedený v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, čím je splnená požiadavka vyplývajúca zo zákona a oznámenie súčasne obsahuje aj určenie splatnosti jednotlivých splátok. Podporne v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/111/2014, rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/62/2019 tvrdiac, že aj v zmysle týchto záverov možno uzavrieť, že konečná splatnosť úveru bola riadne uvedená a je splnená zákonná požiadavka. Doplnil, že zákonný pojem „konečná splatnosť úveru“ nie je pritom požiadavkou na uvedenie presného dátumu, pretože v takom prípade by zákonodarca použil pojem „dátum“. Podporne poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/2015, v ktorom sa súd vyjadril, že ohľadne splatnosti splátok nie je potrebné, aby zmluva uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Logickým dôsledkom a prepojením tohto záveru s náležitosťou „termín konečnej splatnosti“ je to, že postačuje také uvedenie údajov, ktoré termín konečnej splatnosti umožňuje identifikovať na základe v zmluve uvedených údajov.

Deň splatnosti každej splátky, ako aj počet splátok v mesiacoch je pritom uvedený priamo v predmetných zmluvách. Zmluvy o revolvingovom úvere navyše podľa neho obsahujú určenie „konečnej splatnosti“ viacerými spôsobmi, a to 1. určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, 2. spôsobom vyplývajúcim z čl. 4., ods. 4.5. zmluvných dojednaní, v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti. Žalovaný bol navyše toho názoru, že záver prvoinštančného súdu spájajúci bezúročnosť úveru s neuvedením konečnej splatnosti odporuje tiež Smernici 2008/48/ES, keď Súdny dvor EÚ vo veci C-42/2015 konštatoval, že čl. 23 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v čl. 10 ods. 2 tejto smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Ani neuvedenie termínu konečnej splatnosti tak podľa žalovaného nemohlo viesť k prijatému záveru o bezúročnosti úveru, nakoľko v zmysle uvedeného nie je spôsobilé spochybníť možnosť, aby dlžník posúdil rozsah svojho záväzku v zmysle zmluvy. Súdu prvej inštancie tiež vo vzťahu k záveru o nesprávne (v nižšej výške) uvedenej RPMN vytkol, že v konaní nebol vykonaný žiaden dôkaz o nesprávnosti výpočtu RPMN. Pre zahrnutie nákladov podľa dohody o poskytovaní služieb do výpočtu RPMN neboli v konaní preukázané také skutočnosti, ktoré by takýto postup odôvodnili bez toho, aby došlo k porušeniu § 2 ods. 2 písm. c) bod 5. zák. č. 258/2001 Z.z. Dohoda o poskytovaní služieb totiž nebola podmienkou ani predpokladom pre vznik zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Spotrebiteľ túto dohodu uzavrieť nemusel (viď čl. 1. bod 2. predmetnej dohody) a v podanej žalobe ani netvrdil a nepreukázal opak. Citované ustanovenie čl. 1. bod 2. dohody o poskytovaní služieb je jedným z faktorov, ktorý každému spotrebiteľovi indikuje pri zachovaní elementárnej zodpovednosti a obozretnosti oddelenosť dohody o poskytnutí služby ako niečoho samostatného od samotnej zmluvy o revolvingovom úvere. Uvedená dohoda bola osobitne podpisovaná, dlžník podpísaním žiadosti/zmluvy nepristúpil a automaticky neuzatvoril dohodu o poskytnutí služieb a samostatnosť tejto dohody napokon zdôrazňuje aj osobitné individuálne zachytenie dohody na odlišnom dokumente, ako zmluva o poskytnutí revolvingového úveru. Zhrnúc uvedeného dohoda o poskytnutí služby je podľa žalovaného individuálnym dojednaním v zmysle § 53 ods. 2 OZ. Vo vzťahu k posúdeniu dohody o poskytnutí služby poukázal aj na právne závery Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoR/5/2016. K priznaným úrokom z omeškania namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia v časti príslušenstva žalovanej pohľadávky, keď súd prvej inštancie neuviedol ako a na základe čoho sa žalovaný dostal do omeškania v konkrétne dni, a teda že v uvedené dni boli splnené predpoklady pre vznik nároku na úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ. Záverom svojho odvolania zhrnul, že vykonaným dokazovaním neboli preukázané skutočnosti, ktoré by umožnili záver o bezúročnosti úverov a teda výrok I. a II. a od nich závislý/na ne nadväzujúci výrok V. sú založené na neúplne a nesprávne zistenom skutkovom stave a nesprávnom právnom posúdení veci.

9. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny vo všetkých výrokoch potvrdiť a žalobcovi priznať nárok na náhradu trov konania. Úvodom poukázal na zmatečnosť odvolania, keď žalovaný tvrdí, že výrokom I. a II. došlo k určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov a výrokom č. V. k vydaniu bezdôvodného obohatenia z takto neplatného právneho úkonu. Zdôraznil, že žiadna z posudzovaných zmlúv nebola napadnutým rozsudkom určená za absolútne neplatný právny úkon, a preto je prvá časť odvolacej argumentácie žalovaného založená na nesprávnej interpretácii predmetu konania. Predmetom konania bolo okrem iného určenie, že úvery poskytnuté na základe posudzovaných zmlúv, sú bezúročné a bez poplatkov (čo samo o sebe predpokladá ich platnosť) a nadväzná bezdôvodné obohatenie bolo žiadané z toho dôvodu, že v prípade bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov bola istina splatená a všetky plnenia prijaté nad rámec istiny predstavujú plnenia bez právneho dôvodu (t. j. nie plnenia z neplatného právneho úkonu ako nesprávne interpretuje žalovaný). Poukázal pritom na právne závery o následkoch bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmlúv o spotrebiteľskom úvere vyslovené v rozhodnutí ÚS SR zo dňa 12.05.2020, sp. zn. III. ÚS 43/2020. V plnom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia majúca za to, že v dostatočnom rozsahu preukázal, že žalovaný pristúpil k vykonávaniu zrážok zo mzdy a opakovane sa od žalobcu domáhal plnení, ktoré mu podľa jeho názoru (ako aj názoru súdu prvej inštancie) nepatrili. Žalovaný ako dodávateľ si navyše jednostranne diktoval výšku pohľadávok zo zmlúv, pričom ako vyplýva z obsahu listov, ktorými žalovaný zamestnávateľa žalobcu žiadal o vykonávanie zrážok zo mzdy, a ktoré sú súčasťou súdneho spisu, výška pohľadávky v nich uvedená sa rôzni (v jednom prípade žalovaný dokonca uviedol výšku pohľadávky do výšky 11.986,08 eura pri poskytnutí úveru vo výške 1.046,77 eura), a to bez bližšieho odôvodnenia zo strany žalovaného. Na

základe uvedeného konania žalovaného preto vyvstala urgentná a nevyhnutná potreba usporiadania vzťahov medzi žalobcom a žalovaným, aby bolo zrejmé, či žalobca svoj dlh zo zmlúv už splnil, pričom uvedené mohol dosiahnuť len určovacím výrokom- o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov poskytnutých na základe uvedených zmlúv, resp. neplatnosti dohôd o poskytnutí služby. Ak by sa žalobca hypoteticky domáhal len vydania bezdôvodného obohatenia a v konaní by aj uspel, nedosiahol by odstránenie spornosti právneho vzťahu medzi ním a žalovaným, nakoľko žalovaný by mohol aj naďalej voči nemu uplatňovať nároky titulom posudzovaných zmlúv a argumentovať, že právne záväzným je pre neho len výrok súdneho rozhodnutia (nie jeho odôvodnenie), a preto by mohol aj naďalej rôznymi výzvami (s rôznymi sumami), resp. prípadne inou formou žiadať žalobcu o zaplatenie pohľadávky, ktorá by neexistovala. Žalobca a žalovaný preto nevyhnutne musia mať medzi sebou vyriešenú spornú otázku, ktorou je výška pohľadávky z oboch zmlúv, pričom vyriešenie nie je podľa názoru žalobcu možné dosiahnuť inak, než požadovaným určovacím výrokom. Podaná žaloba podľa žalobcu neslúži na zbytočné vyvolanie konania, po ktorom by muselo nasledovať iné konanie, ale naopak, v prípade právoplatnosti napadnutého rozsudku bude medzi stranami odstránená spornosť a ich vzťahy budú definitívne usporiadané. Podaná žaloba je tak podľa žalobcu správny a vhodne určený nástroj na ochranu žalobcovho práva, v dôsledku čoho je nutné dospieť k záveru, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Dodal, že osobitným predpisom, ktorý žalobcu v pozícii spotrebiteľa v zmysle § 137 písm. c) CSP výslovne splnomocňuje domáhať sa ochrany svojich práv, je zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý v ust. § 3 ods. 5 priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa na súde ochrany súvisiacej s porušením práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa. Rovnako tak zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v ust. § 11 ods. 4 oprávňuje spotrebiteľa domáhať sa pred súdom žalobou určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru. Ako nedôvodnú vyhodnotil aj odvolaciu argumentáciu ohľadom výrokov III. a IV. s poukazom na § 298 CSP, a to najmä z dôvodu, že žalobca sa nedomáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ale neplatnosti právneho úkonu. Záverom uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje aj so zvyšnými závermi súdu prvej inštancie.

10. Žalovaný v súdom stanovenej lehote odvolaciu repliku nedoručil.

11. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v celom napadnutom rozsahu, prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

12. V prejednávanej veci bolo predmetom konania posúdenie, či zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX a č. XXXXXXXXXXXX, uzatvorené medzi žalobcom a žalovaným dňa 27.03.2009, sú pre nedodržanie zákonných náležitostí bezúročné a bez poplatkov, ďalej posúdenie platnosti dohôd o poskytnutí služby, ktoré boli súčasťou predmetných úverových zmlúv a nakoniec posúdenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ku ktorému malo dôjsť vo výške presahujúcej žalobcom uhradenú istinu úverov plnením bez právneho dôvodu. Súd prvej inštancie konštatujúc naliehavý právny záujem na požadovanom určení odkazom na právne závery vyslovené v uznesení NS SR sp. zn. 1MCdo/1/2009 posúdil sporné zmluvy v intenciách zák. č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv, ako aj všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv podľa § 52 a nasl. OZ a dospel k záveru, že nespĺňajú viaceré zákonné náležitosti v dôsledku čoho sú žalovaným poskytnuté úvery v zmysle § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou. Konkrétne vo vzťahu k obom posudzovaným zmluvám konštatoval absenciu termínu konečnej splatnosti (§ 4 ods. 2 písm. g) zák.), nesprávne uvedenie celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť (§ 4 ods. 2 písm. j)), nesprávny údaj o výške RPMN (§ 4 ods. 2 písm. j)) a nezohľadnenie v jej výpočte odplaty za službu uvedenú v čl. 8 zmlúv. Žalobcom napadnuté dohody o poskytnutí služieb, ktoré boli súčasťou zmlúv o revolvingovom úvere (čl. 8), vyhodnotil ako absolútne neplatné majúc za to, že sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorej cieľom bolo navýšiť odplatu za poskytnutý úver tak, aby táto suma nebola uvedená v zmluve a nepremietla sa do výpočtu RPMN, a ktorá spotrebiteľa zaväzovala na poplatok za doplnkovú službu vo výške absolútne neprimeranej poskytovanej službe a výške poskytnutého úveru. Vzhľadom k uvedenému záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmlúv posúdil ako dôvodný aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia predstavujúceho rozdiel medzi výškou platieb uhradených žalobcom na základe sporných zmlúv a výškou poskytnutých úverov. Žalobca v odvolaní namietal neprípustný vzťah

rozhodnutia o predbežnej otázke (výroky I. a II.) a veci samej (výrok V.), procesnú neprípustnosť určovacej žaloby o neplatnosť spotrebiteľskej zmluvy podľa § 137 písm. c) CSP, rozpor výrokov III. a IV. s ust. § 298 ods. 1 CSP, nepreskúmateľnosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia vo vzťahu k záverom prijatým k dohodám o poskytnutí služieb, ako aj k časovému okamihu priznania úrokov z omeškania a v neposlednom rade nesprávne závery vo vzťahu k súdom prvej inštancie identifikovaným nedostatkom zákonom vyžadovaných náležitostí zmlúv o revolvingovom úvere.

13. Podľa § 137 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob vyrovnania vyplýva z osobitného predpisu,

c) určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

14. Podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

15. Podľa § 298 ods. 2 CSP ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

16. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zák. č. 372/1990 Zb. v znení účinnom k 27.03.2009 proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

17. K námietke procesnej neprípustnosti podanej žaloby odvolací uvádza, že žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere či bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru predstavujú osobitný právny prostriedok ochrany, ktorý spotrebiteľovi ako slabšej strane priznávajú osobitné právne predpisy (§ 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z., § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z.). Z procesnoprávneho hľadiska sa jedná o žalobu podľa § 137 písm. d) CSP, ktorou sa určuje právna skutočnosť (neplatnosť zmluvy, bezúročnosť, bezpoplatkovosť úveru), a nie podľa § 137 písm. c) CSP, ako sa nesprávne domnieva žalobca. Základným rozdielom je, že procesným predpokladom žalôb podľa § 137 písm. c) CSP je preukázanie naliehavého právneho záujmu na určenie, či tu právo je alebo nie je s výnimkou, ak to vyplýva z osobitného predpisu, zatiaľ čo procesná prípustnosť žalôb podľa § 137 písm. d) CSP je determinovaná výlučne splnomocnením vyplývajúcim z osobitného predpisu a v prípade žalôb podľa § 137 písm. d) CSP súd naliehavý právny záujem neskúma. V prípade zmlúv o spotrebiteľskom úvere, na ktoré dopadá zák. č. 129/2010 Z.z. súdna prax konštantne judikuje, že ust. § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. doplnené s účinnosťou od 01.01.2018 zákonom č. 279/2017 Z.z. s ohľadom na jeho procesný charakter a princíp okamžitej aplikability v spojení s absenciou prechodnej úpravy oprávňuje spotrebiteľa domáhať sa neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru (§ 137 písm. d) CSP), a to aj vo vzťahu k zmluvám uzatvoreným v režime tohto zákona pred 01.01.2018. Pokiaľ sa týka procesnej legitimity žalôb o určenie neplatnosti zmlúv o spotrebiteľskom úvere uzatvorených v režime zák. č. 258/2001 Z.z., či vyslovenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov poskytnutých na základe zmlúv uzatvorených podľa zák. č. 258/2001 Z.z.,

touto právnou otázkou sa zaoberal NS SR v uznesení zo dňa 26.01.2022, sp. zn. 4Cdo/223/2020 publikovanom v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov 2/2022, v ktorom vzhľadom na nepoňatie ust. § 11 do prechodného ust. § 25 zák. č. 129/2010 Z.z. konštatoval, že ust. § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. nie je možné aplikovať aj na vzťahy regulované zák. č. 258/2001 Z.z. Pri riešení tejto právnej otázky tak vychádzal z povahy úpravy tzv. spotrebiteľského práva v širšom zmysle tohto pojmu, ktorá vždy vykazovala prvky značnej atomizácie, čiže jej obrazového roztrúsenia do viacerých právnych predpisov. Právny základ žalôb o určenie neplatnosti či bezúročnosti zmlúv o spotrebiteľskom úvere uzatvorených za účinnosti zák. č. 258/2001 Z.z. vzhliadol v zákone o ochrane spotrebiteľa (pôvodnom aj aktuálnom) ako osobitnom predpise, s ktorým počíta CSP aj zákon o spotrebiteľských úveroch, a zároveň ako predpise, ktorého súčasťou bolo urobené- nech aj v tej najvšeobecnejšej možnej podobe tiež ustanovenie o možnosti uplatňovania práv spotrebiteľa voči porušovateľovi takýchto práv na súde prakticky za pomoci akejkolvek do úvahy prichádzajúcej žaloby (žaloby o určenie právnych skutočností z takéhoto rámca nevynímajúc). Právne názory vyslovené v uznesení NS SR sp. zn. 1MCdo/1/2009, na ktoré v otázke prípustnosti určovacej žaloby odkázal súd prvej inštancie, rovnako svedčia v prospech legitimacy podanej žaloby, avšak vzhľadom na zmenu civilného kódexu je potrebné prísne rozlišovať žaloby podľa § 137 písm. c) a d) CSP a v prejednávacom prípade sa jedná o žalobu práve podľa § 137 písm. d) CSP, ktorej predpokladom nie je odôvodňovanie a osobitné preukazovanie naliehavého právneho záujmu, nakoľko ako už odvolací súd uviedol, ničím nepodmienené oprávnenie domáhať sa určenia, že zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere sú bezúročné a bez poplatkov, má právny základ v ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v spojení s § 137 písm. d) CSP. Irelevantné sú preto aj právne závery vyslovené v rozhodnutí R 61/1965, na ktoré v tejto súvislosti poukazoval v odvolacej argumentácii žalovaný, a ktoré nedopadajú na danú vec. V uvedenom konaní sa jednalo o predbežné posúdenie otázky platnosti kúpnej zmluvy za účelom určenia vlastníckeho práva účastníkov konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktoré konajúce súdy nad rámec predmetu konania a žalobnej požiadavky, vyjadrili v samostatnom výroku súdneho rozhodnutia, s čím sa dovolací súd nestotožnil okrem iného aj z dôvodu, že predbežné posúdenie otázky podľa § 135 ods. 2 OSP nemôže byť vyjadrené formou výroku a založiť prekážku právoplatne rozsúdenej veci. Jednalo sa tak o iný druh žaloby nemajúci právny základ v osobitnom procesnom predpise, ako je tomu v danom prípade. Zároveň je potrebné dodať, že na oprávnení žalobcu domáhať sa aj určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru nič nemení ani skutočnosť, že v konaní sa súčasne žalobou na plnenie domáhal aj vydania bezdôvodného obohatenia. Výklad žalovaného, ktorý sa v teoretickej rovine snažil rozšíriť procesné podmienky žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere (pozn. odvolacieho súdu v danom prípade bolo predmetom konania vyslovenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti a nie neplatnosti zmlúv o revolvingovom úvere) nemá oporu v právnej úprave ani v rozhodovacej praxi najvyšších súdnych autorít a nerešpektuje osobitný režim spotrebiteľskej právnej ochrany. Právnoteoretické východiská, na ktoré v tejto súvislosti poukazoval, publikované v komentári k Civilnému sporovému poriadku od C.H. Beck, 2016, majú za cieľ zdôrazniť preventívny charakter určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) CSP, t. j. svojou povahou inej žaloby, ako je predmetom sporu, a ktorého nedostatok vedie k vylúčeniu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Ako už bolo uvedené, procesným predpokladom žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti posudzovaných zmlúv nie je naliehavý právny záujem a opodstatnenie požiadavky na určenie právnej skutočnosti je vyjadrené práve v osobitnom právnom predpise.

18. Pokiaľ sa týka žalobnej požiadavky znejúcej na určenie neplatnosti dohôd o poskytnutí služby, ktorú žalobca odôvodňoval neprijateľnosťou uvedeného dojednania, rozporom s dobrými mravmi a absenciou vôle žalobcu na ich uzavretí, tak táto má právny základ v ust. § 298 ods. 1, 2 CSP, ktoré v spotrebiteľskom spore oprávňuje súd aj ex offio vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná. Právnym následkom záveru o neprijateľnosti podmienky dojednanej v spotrebiteľských zmluvách v neprospech spotrebiteľa je podľa § 53 ods. 5 OZ jej absolútna neplatnosť. Určenie zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti, formulačne zákonodarca vyjadril aj v ust. § 298 ods. 2 CSP, z ktorého zároveň vyplýva oprávnenosť takéhoto postupu aj v prípade, ak je predmetom sporu vydanie bezdôvodného obohatenia či žaloba dodávateľa na plnenie, ktorej nebolo vyhovené, a to aj napriek subjektívnej záväznosti rozsudku v individuálnom spotrebiteľskom spore výlučne inter partes. Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie by bol v zmysle uvedeného ustanovenia povinný znenie zmluvnej podmienky, ktorú vyhodnotil podľa § 53 OZ za neprijateľnú, aj bez návrhu žalobcu, s týmto záverom formulovať vo výroku súdneho rozhodnutia.

19. Vo vzťahu k posúdeniu osobitných v ust. § 4 zák. č. 258/2001 Z.z. uvedených náležitostí dvoch medzi stranami uzatvorených zmlúv o spotrebiteľskom revolvingovom úvere, ktorých absenciu zistil súd prvej inštancie, odvolací súd uvádza nasledovné:

20. Súd prvej inštancie obom zmluvám o spotrebiteľskom revolvingovom úvere (čo do formulárovej predtlačie identických) vytkol, že neobsahujú termín konečnej splatnosti úveru, t. j. náležitosť uvedenú v ust. § 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z.z. Vyjadrenie splatnosti len údajom o počte splátok (30) bez údajov o splatnosti prvej a poslednej splátky považoval za neurčité a neumožňujúce vypočítať termín konečnej splatnosti úveru tak, aby spotrebiteľ mohol pred vstupom do úverového vzťahu zohľadniť aj dĺžku jeho trvania a uskutočniť tak najvhodnejšiu voľbu medzi úverovými produktmi na trhu. Poukázal pritom na obdobné závery vyslovené v rozhodnutiach druhoinštančných súdov. Odvolací súd sa s týmito skutkovými a právnymi závermi vyslovenými vo vzťahu k absencii konečnej splatnosti spotrebiteľských úverov plne stotožňuje. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že súd prvej inštancie nepoužil zhodnú zákonnú formuláciu, keď namiesto konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (pojem používaný zákonodarcom v čase uzatvorenia sporných zmlúv), pracoval s pojmom termín konečnej splatnosti úveru. Odvolací súd pritom súhlasí s názorom žalovaného, že pojem „konečná splatnosť úveru“ neznamena požiadavku na uvedenie konkrétneho dátumu, čo nakoniec nepriamo vyplýva aj zo záverov vyslovených Súdny dvorom EÚ vo veci C-42/2015 vo vzťahu k požiadavke na uvedenie splatnosti splátok úveru, na ktoré poukazoval aj samotný žalovaný, či rozhodovacej praxe NS SR (napr. rozsudok NS SR zo dňa 25.02.2020, sp. zn. 1Cdo/183/2018), ktorá zároveň dopĺňa, že požiadavka na uvedenie splatnosti však v sebe subsumuje, aby zo zmluvných dojednaní úverovej zmluvy bolo možné bez väčších ťažkostí identifikovať dátum splatnosti splátok úveru, resp. konečnej splatnosti úveru. Pokiaľ tak v zmluve absentuje konkrétne uvedenie dátumu konečnej splatnosti, je potrebné, aby k tomuto údaju bolo možné dospieť alternatívne z údajov v nej uvedených, čo podľa názoru odvolacieho súdu nepredpokladá len uvedenie počtu splátok a kalendárneho dňa splatnosti v mesiaci, ako tomu bolo v danom prípade, keď v bode 5. zmlúv vo vzťahu k splatnosti úveru bolo uvedené 30/20 (počet splátok/splatnosť- deň v mesiaci). Súd prvej inštancie správne konštatoval, že absencia dátumu splatnosti prvej splátky neumožňuje spotrebiteľovi stanoviť konečnú splatnosť úverovej zmluvy a jeho peňažných záväzkov. Neobstojí ani odvolacia argumentácia žalovaného, v ktorej poukazoval na čl. 13. zmluvy o revolvingovom úvere v spojení v spojení s čl. 7.1. zmluvných dojednaní úverovej zmluvy a nadväzujúcim oznámením veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, ktoré v konaní navyše ani nepredložil. V posudzovanej otázke riadnej inkorporácie zmluvného dokumentu ako súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere je potrebné tiež upozorniť na to, že Súdny dvor EÚ v rozhodnutí C-42/2015 jednoznačne stanovil, že všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere, vyhotovené písomne alebo zachytené na inom trvalom nosiči, musia byť neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere (bod 33). V tom smere považoval za nevyhnutné, aby zmluva o úvere obsahovala jednoznačné a presné odkazy na iné písomnosti alebo iné trvalé nosiče obsahujúce tieto náležitosti, ktoré boli skutočne odovzdané spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy, aby sa mohol skutočne oboznámiť so všetkými svojimi právami a povinnosťami (bod 34.), čím bola stanovená požiadavka jasných a zrozumiteľných odkazov na všetky vedľajšie písomnosti (tzv. transparentnosť odkazu) s tým, že ak požiadavku písomnej formy spĺňa odkaz (inkorporačná doložka), spĺňajú ju aj dokumenty, na ktoré sa odkazuje. Zmluvnými stranami nepodpísané vedľajšie dokumenty tak budú stanovené požiadavky spĺňať a tvoriť súčasť zmluvy len v prípade, ak bude na ne priamo odkazovať riadne podpísaný zmluvný dokument. Zmluva (ako jediný oboma stranami podpísaný zmluvný dokument, ktorý bol súčasťou spisu) obsahovala odkaz iba na zmluvný dokument zmluvné dojednania (ods. 13 zmluvy), ktoré podpís strán sporu neobsahovali. Pokiaľ teda na predmetné oznámenie o schválení úveru odkazovali len zmluvné dojednania (bod 7.1 písm. g)), išlo o len o tzv. ďalší odkaz, ktorý nebol prípustný a nemožno tak akceptovať postup žalovaného, ktorý v otázke zákonom vyžadovaných podstatných náležitostí odkazoval na oznámenie veriteľa o schválení úveru. Oznámenie o schválení úveru tak pravdepodobne nemožno kvalifikovať ako zmluvu, resp. jej súčasť a predstavuje len jednostranný právny úkon žalovaného (vzhľadom na nepredloženie tohto dôkazu žalovaným odvolací súd vychádza len z označenia tohto právneho úkonu). Odvolací súd má tiež za to, že uvedenie konečnej splatnosti má pre spotrebiteľa význam v súvislosti s jeho spôsobilosťou posúdiť rozsah záväzku v nadväznosti na stanovený časový horizont splácania, čo predstavuje ďalší judikatúrou SD EÚ stanovený predpoklad pre vyslovenie záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmlúv o spotrebiteľskom úvere. K zhodným záverom vo vzťahu k formulácii termínu splatnosti vo formulárových zmluvách žalovaného dospel napr. aj Krajský súd v Bratislave v rozsudku zo dňa 26.05.2020, sp. zn. 16Co/52/2019, zo

dňa 28.06.2022, sp. zn. 8Co/16/2022, Krajský súd Trenčín v rozsudku zo dňa 27.03.2018, sp. zn. 4Co/333/2017, Krajský súd Banská Bystrica v rozsudku zo dňa 20.12.2012, sp. zn. 16Co/315/2012.

21. Žalovaný v odvolaní však správne poukázal na to, že zák. č. 258/2001 Z.z. v čase uzatvorenia posudzovaných zmlúv nedefinoval a za osobitnú náležitosť neupravoval celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nesprávnosť uvedenia ktorej vytkol súd prvej inštancie v ods. 94. odôvodnenia (v nadväznosti na neskoršiu právnu úpravu rozumej súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom). Suma 968,27 eura/ 1.382,53 eura, na ktorú v tejto súvislosti poukazoval prvoinštančný súd, predstavuje podľa zák. č. 258/2001 Z.z. ako aj výslovného údajá uvedeného v posudzovaných zmluvách, celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, t. j. náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. j) zák. č. 258/2001 Z.z. Celkovou čiastkou úveru, ktorá v rozhodnom čase nepredstavovala obligatórnu náležitosť úverovej zmluvy, bola suma 2.130 eur, resp. suma 3.042,30 eura v prípade zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, ktorú v tejto súvislosti súd prvej inštancie nesprávne pripisoval celkovým nákladom spotrebiteľského úveru, a ktorá zodpovedala súčtu poskytnutého úveru a v zmluve uvedených celkových nákladov (zmluva č. XXXXXXXXXXXX: 1.161,79 eura + 968,27 eura, zmluva č. XXXXXXXXXXXX: 1.659,70 eura + 1.382,53 eura = 3.042,23 eura). Uvedený číselný údaj však ani pri reflexii na to, že sa jedná o celkové náklady spotrebiteľa, ako náležitosť obligatórne vyžadovanú ust. § 4 ods. 2 písm. j) zák. č. 258/2001 Z.z., nemožno považovať za správny, a to vzhľadom k nižšie uvedeným záverom o potrebe zahrnúť odplatu za služby dojednané v bode 8. oboch posudzovaných zmlúv (v prípade zmluvy č. XXXXXXXXXXXX vo výške 115,02 eura a zmluvy č. XXXXXXXXXXXX vo výške 165,41 eura) do celkových nákladov spotrebiteľa.

22. Súd prvej inštancie si v konaní osvojil aj námietku žalobcu o nesprávne uvedenej RPMN, nakoľko do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom sa podľa § 2 písm. c) zák. č. 258/2001 Z.z. berú všetky náklady spojené so spotrebiteľským úverom. V ods. 97. odôvodnenia k tomuto záveru doplnil, že podľa jeho názoru mala byť v celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom zohľadnená aj výška odplaty za poskytnutú službu uvedenú v bode 8. posudzovaných zmlúv. V konaní nebolo sporné, že žalovaný pri matematickom výpočte RPMN nezohľadňoval výšku tejto odplaty dojednanej za doplnkovú službu majúcu za to, že uzatvorenie dohôd o poskytnutí služby nebolo podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru (§ 2 písm. c) bod 5. zák. č. 258/2001 Z.z.), čo bolo expressis verbis vyjadrené aj v texte tejto dohody (bod 8.6.). Takémuto postupu žalovaného, kedy do celkových nákladov spotrebiteľa ako veličiny ovplyvňujúcej výpočet RPMN zahrnul len úrok bez odplaty za uvedenú službu, zodpovedá sadzba RPMN uvedená v posudzovaných zmluvách (v zmluve č. XXXXXXXXXXXX vo výške 68,84 % a v zmluve č. XXXXXXXXXXXX vo výške 68,81 %). Odvolací súd však z dôvodov uvedených nižšie má zhodne s prvoinštančným súdom za to, že takýto výpočet a výsledný údaj RPMN nie je správny a nezodpovedá výpočtu podľa prílohy č. 1 zák. č. 258/2001 Z.z., keď odplata za služby dohodnuté v bode 8. mala byť žalobcom započítaná do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, a pokiaľ by tak žalovaný postupoval t. j. vychádzal pri výpočte RPMN zo skutočnej výšky celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom (úroky + odplata za služby podľa bodu 8.), tak by výška RPMN vzhľadom na vyššie náklady musela byť nevyhnutne vo vyššej sadzbe. V prípade zmluvy č. XXXXXXXXXXXX by pri správnom výpočte mala predstavovať 87,35 % (nie 54,97 % ako nesprávne uviedol súd prvej inštancie) a pri zmluve č. XXXXXXXXXXXX by mala predstavovať 87,45 % (nie 56,87 % ako nesprávne uviedol súd prvej inštancie). Vo vzťahu k odvolacej námietke o nevykonaní dokazovania vo vzťahu k prvoinštančnému záveru o nesprávne určenej sadzbe RPMN odvolací súd uvádza, že RPMN je výsledkom dosadenia matematických veličín do zákonom stanoveného vzorca, t. j. matematického prepočtu, ktorý bol v neprospech spotrebiteľa v prejednávanej veci celkom logicky ovplyvnený tým, že žalovaný do celkových nákladov úveru cielene nezapočítal odplatu za službu dohodnutú v bode 8. zmlúv. Uvedené je samo o sebe dôvodom pre správne a logické konštatovanie súdu prvej inštancie o nesprávnosti výpočtu a výslednej hodnoty RPMN spôsobenej použitím nižšej sumy celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, ktoré automaticky zníži výslednú výšku RPMN vyjadrujúcu skutočnú cenu úveru, ktorú dlžník na konci úverového vzťahu veriteľovi vráti. Údaj o RPMN pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere pritom predstavuje číslo, ktoré má spotrebiteľovi umožniť lepšie posúdiť výhodnosť/ nevýhodnosť poskytovaného úveru a porovnať produktovú ponuku na trhu. Uvedené zdôraznil aj Súdný dvor EÚ napr. vo svojom rozhodnutí zo dňa 21.04.2016 vo veci C-377/2014 (bod 90.), v ktorom sa zaoberal zmyslom a účelom základných údajov pre spotrebiteľa, pričom uviedol: „Ako sa uvádza v odôvodneniach 31. až 33. Smernice 2008/48, informácia spotrebiteľa o celkových nákladoch úveru vo forme miery vypočítanej podľa jednotného matematického vzorca má

preto podstatný význam. Na jednej strane táto informácia prispieva k transparentnosti trhu v rozsahu, v akom spotrebiteľovi umožňuje porovnať ponuky úverov. Na druhej strane mu umožňuje posúdiť rozsah jeho záväzku.“ Z uvedeného dôvodu zákonodarca tak v zák. č. 258/2001 Z.z., ako aj zák. č. 129/2010 Z.z. pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru dbá na to, aby tento ukazovateľ bol v zmluve určený v správnej výške.

23. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou nepreskúmateľnosti záverov súdu prvej inštancie vyjadrených vo výrokoch III. a IV. napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie v ods. 97. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia stručne no zreteľne vysvetlil v čom videl neprijateľnosť dohôd o poskytnutí služieb inkorporovaných do textu zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere. Dôvodil tým, že jedinou motiváciou žalovaného v pozícii dodávateľa pri uzatváraní dohôd o poskytnutí služieb, predmetom ktorých bol záväzok dodávateľa za dojednanú odplatu poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, bolo navýšenie odplaty za poskytnutý úver tak, aby táto nebola uvedená v úverovej zmluve a nevstúpila do matematického výpočtu RPMN, čo samo o sebe vyhodnotil ako nekalé a obchádzajúce zák. č. 258/2001 Z.z. a ust. § 53 ods. 6 OZ. Podporne poukázal na zhodné ustálené závery rozhodovacej praxe, ktorá takýto poplatok za doplnkovú službu považuje za odporujúci dobrým mravom a dojednanie o výške odplaty za neprijateľnú zmluvnú podmienku vzhľadom na jej absolútnu neprimeranosť poskytnutej služby. S uvedeným právnym názorom sa odvolací súd plne stotožňuje a má za to, že plne zodpovedá zákonnej definícii neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorou je v zmysle § 53 ods. 1 OZ zmluvná podmienka spôsobujúca značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ako uviedol Krajský súd v Prešove vo veci sp. zn. 18Co/109/2011, atribút neprijateľnosti napĺňa nielen podmienka, ktorá je svojou povahou neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka neurčitá či v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania vo výške presahujúcej normatívny limit). Za neprijateľnú vyvíjajúca sa súdna prax stanovila aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia).

24. Súdom prvej inštancie uvedené skutočnosti (neprimeranosť odplaty vo vzťahu k poskytnutej službe a nekalý úmysel, ktorý mal smerovať k jednostrannému zvýhodneniu dodávateľa pri navýšení odplaty za úver) bez potreby doplnenia dokazovania opodstatňujú existenciu značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ). Pre zdôraznenie správnosti záveru prvoinštančného súdu o neprijateľnosti týchto zmluvných dojednaní spotrebiteľskej zmluvy odvolací súd poukazuje na znenie bodu 8.1. vo vzťahu k revolvingovému úveru akcesorických dohôd o poskytnutí služby, ktoré boli včlenené do textu zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, a z ktorého vyplýva, že ich predmetom je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení podmienok službu, ktorá mala spočívať v možnosti odkladu maximálne troch splátok úveru, resp. revolvingu a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splátok úveru vo výške 115,02 eura (zmluva č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru v výške 1.161,79 eura) a vo výške 165,41 eura (zmluva č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 1.659,70 eura). Spotrebiteľ sa na základe týchto dohôd zaviazal zaplatiť poplatok za službu, ktorú do budúcnosti ani nemusel využiť, čo samo o sebe značí o neprijateľnosti a nekalosti tohto zmluvného dojednania, na základe ktorého žalobca nedostáva rovnovážne protiplnenie (§ 53 ods. 4 psím. v) OZ). Žalovaný týmto spôsobom dostal finančné plnenie v hodnote takmer 10 % z výšky poskytnutého úveru, ktoré si zrazil hneď pri poskytnutí úveru, a to za niečo, čo žalobca v budúcnosti ani nemusel využiť. Takáto podmienka v žiadnom prípade nesleduje záujem spotrebiteľa, ale záujem dodávateľa, ktorý vopred naformuloval znenie predmetnej dohody, a predstavuje nepomer plnení v neprospech spotrebiteľa. Na prijatom závere o neprijateľnosti týchto dohôd pre spotrebiteľa nič nemení ani argumentácia žalovaného o oddelenosti týchto dohôd od ostatného textu úverových zmlúv, oddeleného podpisu a o jej individuálnom dojednaní. Táto argumentácia podľa odvolacieho súdu nesvedčí v prospech záveru o osobitom dojednaní tejto podmienky. Z textu dohôd vyplýva, že boli vopred pripravené a naformulované žalovaným a do predpripraveného textu bola dopísaná len výška poplatku za odklad splátok úveru a suma za odklad splátok revolvingu. Žalobcovi na podpis predložené zmluvy už na prvý pohľad vzbudzujú zdanie, že sa jedná o jeden právny úkon, čo navodzuje aj jeho samotné zvýraznené označenie na prvej strane (zmluva o revolvingovom úvere). Až na druhej strane zmluvy je písmom menšej veľkosti, t. j. bez dostatočného zvýraznenia plurality právnych úkonov, pri bode 8. označený názov Dohoda o poskytnutí služby uzavretá podľa § 269 ods. 2 OBZ. Zmluvná podmienka

sa pritom nepovažuje za individuálne dojednanú, ak bola dodávateľom vopred pripravená a spotrebiteľ nemohol ovplyvniť jej obsah (§ 53 ods. 2 OZ, C-478/99 zo dňa 07.05.2002, Komisia Európskych spoločenstiev c/a Švédske kráľovstvo). Žalobca ako slabšia strana sporu nemal možnosť participovať na vytvorení formulárovej predtlačnej zmluvy a nepochybne bol z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou. Žalovaný v konaní nepreukázal, že by žalobca mal skutočnú, nielen v bode 8.6. formálne deklarovanú možnosť výberu, či predmetnú dohodu o poskytnutí služby podpíše alebo nepodpíše, ak chcel, aby mu bol žalovaným poskytnutý úver. Práve zo skutočnosti, že žalobcovi bol úver ponúknutý na jednom tlačive spolu s nedostatočne zvýraznenou dohodou o poskytnutí služby, nemožno vyvodiť záver, že by zisťoval skutočný záujem žalobcu o túto službu, ktorý žalobca v konaní popieral. Súčasne možno takéto konanie žalovaného, zdanlivo možno súladné so zákonom v tom, že sa jedná o doplnkovú službu, ktorá nie je podmienkou získania úveru, označiť za konanie zavádzajúce vo vzťahu k podmienkam poskytnutia spotrebiteľského úveru.

25. Na podporu záveru o neprijateľnosti zmluvného dojednanja v bode 8. zmluvy o revolvingovom úvere označeného ako Dohoda o poskytnutí služby uzatvorená podľa § 269 ods. 2 OBZ odvolací súd poukazuje na totožné právne závery vyslovené v rozhodovacej praxi všeobecných súdov, ktoré v individuálnych spotrebiteľských sporoch vo vzťahu k identickej dohode o poskytnutí služby obsiahnutej v žalovaných dojednávanych zmluvách, konštatovali jej neprijateľnosť a absolútnu neplatnosť (rozsudky Krajského súdu Prešov zo dňa 26.05.2015, sp. zn. 20Co/111/2014, zo dňa 27.05.2015, sp. zn. 16Co/70/2015, zo dňa 21.11.2017, sp. zn. 19Co/74/2017, zo dňa 22.11.2017, sp. zn. 11Co/35/2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.03.2018, sp. zn. 8Co/65/2016, zo dňa 30.06.2020, sp. zn. 8Co/81/2019, zo dňa 28.06.2022, sp. zn. 8Co/16/2022, zo dňa 31.03.2021, sp. z. 7Co/84/2019, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 24.02.2016, sp. zn. 15Co/39/2016). Uvedené právne závery pritom museli byť žalovanému dlhodobo známe, nakoľko v uvedených konaniach vystupoval ako strana sporu.

26. Odvolaciu argumentáciu žalovaného vo vzťahu k záveru súdu prvej inštancie o vyhodnotení dohôd o poskytnutí služby (čl. 8 zmlúv) tak čo do veci samej nevyhodnotil ako správnu a opodstatnenú, avšak súhlasí možno s námietkou nesúladu s ust. § 298 CSP, v zmysle ktorého bolo povinnosťou súdu prvej inštancie, odhliadnuc od žalobcom navrhovaného znenia žalobného petitu, výslovne uviesť v enunciate rozhodnutia celé znenie neprijateľnej zmluvnej podmienky vo vzťahu k obojstranným posudzovaným zmluvám. Nakoľko tak súd prvej inštancie neurobil, v dôsledku čoho nie sú splnené podmienky pre potvrdenie či zrušenie napadnutého rozsudku vo výrokoch III. a IV., odvolací súd v označených výrokoch napadnutý rozsudok podľa § 388 CSP zmenil tak, že pri vecne správnom závere o neprijateľnosti zmluvných podmienok obsiahnutých v bode 8. posudzovaných zmlúv, v súlade s § 298 ods. 2 CSP túto neprijateľnosť a na ňu nadväzujúcu neplatnosť (§ 53 ods. 5 OZ) konštatoval vo výrokovej časti rozsudku za súčasného citovania celého znenia neprijateľnej zmluvnej podmienky.

27. Na základe právneho posúdenia posudzovaných zmlúv o revolvingovom úvere ako bezúročných a bez poplatkov a dohôd o poskytnutí služby ako absolútne neplatných, správne potom súd prvej inštancie konštatoval naplnenie skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia prijatím plnení žalovaným nad rámec poskytnutej istiny úveru, t. j. bez právneho dôvodu a žalobcovi priznal rozdiel medzi v konaní nespornou výškou vykonaných úhrad na základe posudzovaných zmlúv a výškou istiny poskytnutých úverov.

28. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovaného o nepreskúmateľnosti rozhodnutia v časti priznaného úroku z omeškania odvolací súd uvádza, že v ods. 111. - 113. súd prvej inštancie uviedol, že uplatnený úrok z omeškania posúdil podľa citovaných ust. § 517 ods. 2 a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. a žalobcovi ho priznal v súlade s uplatnenou požiadavkou a uvedenými zákonnými ustanoveniami vo výške 5 % ročne zo sumy 2.251,64 eura od 06.03.2020, 5 % ročne zo sumy 101,41 eura od 19.03.2020 do zaplataenia a 5 % ročne zo sumy 202,82 eura a od 13.05.2020 do zaplataenia. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalovanému bola žaloba ako aj obe rozšírenia žaloby riadne doručené, t. j. žalovaný bol oboznámený so skutkovými tvrdeniami žalobcu aj ohľadom uplatneného úroku z omeškania a v konaní pred súdom prvej inštancie tieto nerozporoval, v dôsledku čoho o nich platila domnienka nespornosti (§ 151 ods. 1 CSP). Za danej situácie odvolací súd viazaný odvolacími dôvodmi vyhodnotil ako nedôvodnú aj námietku nepreskúmateľnosti rozhodnutia vo vzťahu k uplatnenému príslušenstvu, keď z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva plné stotožnenie sa súdu prvej inštancie s argumentáciou žalobcu o okamihu vzniku sankcie za omeškanie s vydaním bezdôvodného obohatenia v podobe úrokov

z omeškania, ako aj ustanovenia, na základe ktorých tento nárok vyhodnotil v celom rozsahu ako dôvodný a z iných odvolacích dôvodov priznanie príslušenstva nebolo žalovaným namietané, čo zakladá prekážku odvolacieho prieskumu.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené, keď súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania vyvodil správne skutkové závery, na zistený skutkový stav aplikoval príslušné zákonné ustanovenia a vec správne právne posúdil, odvolací súd prvoinštančný rozsudok vo výrokoch I., II., V. a VI. podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a vo výrokoch III. a IV. z dôvodu formulácie nezodpovedajúcej ust. § 298 CSP podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa zásady úspechu vyjadrenej v ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 CSP. V odvolacom konaní plne úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Pre doplnenie odvolací súd uvádza, že zmena výrokov III. a IV. v odvolacom konaní nemala vplyv na konštatovanie plného úspechu žalobcu, nakoľko vykonanou zmenou došlo len k formálnej úprave požiadaviek na výrok rozsudku kladených ust. § 298 CSP, t. j. k jeho precizovaniu, čo nemalo vplyv na samotnú vecnú správnosť konštatovania o existencii žalobcom označených neprijateľných zmluvných podmienok. Navyiac povinnosť uviesť presné znenie neprijateľnej podmienky vo výroku rozsudku platí pre súd aj bez návrhu, a teda výslovnej žalobnej požiadavky žalobcu.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).